

BŁYSKAWICA (52) *sb f*

Oba a jasne.

sg *N* błyskawica (19). ◊ *G* błyskawice (2). ◊ *A* błyskawicę (3). ◊ *I* błyskawicą (6). ◊ *pl N* błyskawice (10). ◊ *G* błyskawic (1). ◊ *D* błyskawicám (1). ◊ *A* błyskawice (7). ◊ *I* błyskawicami (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Wyładowanie elektryczne w atmosferze, błysk poprzedzający grzmot; piorun; stąd także burza, nawalnica; fulgur Murm, BartBydg, Cn; fulgetra BartBydg, Cn; fulgetrum Calep, Cn; coruscamen, fulgor, fulguratio, fulminea fax Cn (52) : Murm 16; BartBydg 61b [2 r.]; Poftánowił práwa dżdżom/ á drogę błyskawicám [et viam coruscationi] gromow. BibRadz Iob 28/26, Luc 17/24; RejPos 259; Iehowá wczyni błyskawice/ y delzcz zátapiájący da wam ná kázde ziele ná polu. BudBib Zach 10/1, Ps 76/17[19], 96/4, Ier 10/13; Calep 439b; Widzę tylko brunatne obłoki w krąg fiebie/ A prętkie błyskawice po błękitnym Niebie. KolakCath C5; WujNT Matth 24/27, s. 104 [2 r.], Luc 17/24.

W połączeniach szeregowych (10): ktore obiáwienie iáko sławne było/ tho świádfzy ono porużenie ziemie/ trwogi/ błyskawice/ ftráchy/ y gromy/ ktore fie ná on čás przy podániu dziáły. SarnUzn C8; RejAp 53v, 54, 71, 72v, 97v (8); RejZwierc 113v.

W porównaniach (7): Iesli zołtrzę prętki miecz swoy iáko błyskawicę/ [...] Oddamże swym fprzećiwnikom pomstę zá ich złości LubPs gg5v; Leop Dan 10/6; BibRadz Matth 28/3; á ftráżá iáko błyskawicami złołniki świátá tego. RejAp 49v; Widziałem Szátáná iáko błyskawicę z niebá fpadájącego. WujNT Luc 10/18, Matth 28/3, s. 267.

Zwroty: »przyść jako błyskawica«: Iż lyn człowieczy nie ináczey przydzie iáko błyskawicá czáfu fądu swoiego. RejAp 172.

»zabłysnąć błyskawicą«: Záblyśni błyskawicą [fulgura fulgur] á rofprosz ie BibRadz Ps 144/6.

»(z)rzucić błyskawicę« (2): BibRadz Ps 18/15; ftrzelał ftrzały swoie/ á rofproszył ie/ błyskawice też zrzucił á wytrácił ie. BudBib Ps 17/13[15].

Szeregi: »grom, (i) błyskawica« (3): RejPos 288v; BudBib Exod 20/18; y były gromy y błyskawice BudNT Apoc 8/5.

»piorun i błyskawica«: Drudzy czytáją wiátry/á przez ten płomień rozumieją pioruny y błyskawice BibRadz II 120c.

Przen (11) : A nákoniec iedno Weneckie Kfiążę Fránciscus Dándalus rzeczony/ gdj był tą błyskawicą [klątwą papieską] záklęty/ tedy zá pokutę mufiał ná rękú á ná nogach przyleść iáko pyes do stołu pod nogi Klimuntá trzeciego RejAp 114, 114 [5 r.], 114v, Ddv.

Wyrażenie: »błyskawica łaski«: Pánie/ ráczże też vderzyć thym promieniem tey świętey á możney iáłności swoiey/ á tą błyskawicą łálki twey świętey RejPos 284.

Szeregi: »błyskawica a piorun«: O włáwniesz to[klątwe papieską] błyskawicą á piorunem zwác mogą RejAp 114.

»grom i błyskawica«: iż przed przyściem Páńłkim będzie w niey [w nauce pańskie] wielkie zámiełzanie/ dziwne gromy á frogie błyskawice RejAp 138v.

Synonimy: blask, błysnienie, grom, jasność, łyskanie, piorun.

Cf **BŁYSKANIE**

